

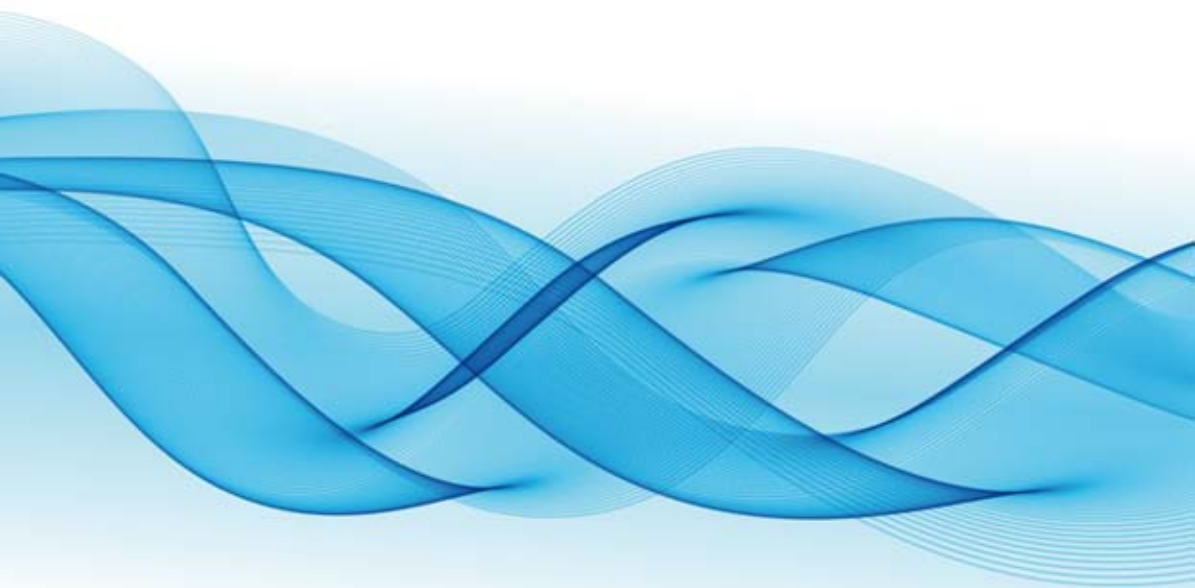
Dawid Borycki, Jacek Matulewski, Maciej Pakulski, Maciej Grabek

---

ASP.NET MVC

Kompletny przewodnik dla programistów
interaktywnych aplikacji internetowych
w Visual Studio

ASP.NET MVC

Skorzystaj z pomocy potężnego sprzymierzeńca!

Jak stworzyć wydajną aplikację działającą po stronie serwera?

Jak zaprząć bazy danych do ścisłej współpracy z aplikacją internetową?

Jak połączyć technologie ASP.NET MVC i ASP.NET WebForms dla uzyskania najlepszego efektu?

Jak zaimplementować serwis WebAPI oraz aplikację ASP.NET MVC 4 kompatybilną z urządzeniami mobilnymi?

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz Wydawnictwo HELION dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz Wydawnictwo HELION nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Redaktor prowadzący: Ewelina Burska

Projekt okładki: Studio Gravite/Olsztyn

Obarek, Pokoński, Pazdrijowski, Zaprucki

Materiały graficzne na okładce zostały wykorzystane za zgodą Shutterstock.

Wydawnictwo HELION

ul. Kościuszki 1c, 44-100 GLIWICE

tel. 32 231 22 19, 32 230 98 63

e-mail: helion@helion.pl

WWW: <http://helion.pl> (księgarnia internetowa, katalog książek)

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres

<http://helion.pl/user/opinie/aspnvs>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

ISBN: 978-83-246-3238-1

Copyright © Helion 2014

Printed in Poland.

- [Kup książkę](#)
- [Poleć książkę](#)
- [Oceń książkę](#)

- [Księgarnia internetowa](#)
- [Lubię to! » Nasza społeczność](#)

Spis treści

Przedmowa	9
Wstęp	11
Część I ASP.NET MVC	13
Rozdział 1. Podstawowe aspekty projektu aplikacji ASP.NET MVC	15
ASP.NET MVC	15
Projekt aplikacji MVC	18
Szablon projektu	19
Struktura projektu aplikacji ASP.NET MVC	21
Podsumowanie	23
Rozdział 2. Kontroler i widok	25
Funkcje i metody kontrolera	25
Projektowanie kontrolera	27
Widok	30
Projektowanie widoku	31
Transfer danych między widokiem a kontrolerem	36
Podsumowanie	37
Rozdział 3. Model	39
Wprowadzenie	39
Baza danych	40
Warstwa dostępu do bazy danych	42
Logika biznesowa	44
Implementacja widoku typu GridView	48
Podsumowanie	52
Rozdział 4. Walidacja danych	53
Wprowadzenie	53
Atrybuty modelu i walidacja danych w praktyce	55
Przygotowanie projektu aplikacji Kadry	55
Widoki kontrolera	58

Kontroler	63
Konfiguracja walidacji danych	66
Walidacja danych po stronie klienta	67
Walidacja danych a technologia ADO.NET Entity Framework	68
Podsumowanie	71
Rozdział 5. Wyrażenia regularne a kontrola poprawności danych	73
Podstawowe informacje o wyrażeniach regularnych	73
Odnajdywanie znaków specjalnych	74
Odnajdywanie znaków i cyfr	74
Odnajdywanie znaków w wyznaczonych miejscach łańcucha	75
Określanie liczby wystąpień podanych znaków	76
Tworzenie wzorców	76
Aplikacja	76
Kod pocztowy	80
Imię żeńskie	81
Walidacja adresu URL	83
Atrybuty modelu wykorzystujące wyrażenia regularne	84
Podsumowanie	88
Rozdział 6. Asynchroniczne aplikacje internetowe — Microsoft AJAX	91
Wprowadzenie	91
Aktualizacja zawartości wybranego elementu witryny	92
Częściowe odświeżanie witryny a fragment widoku	97
Ankieta (moduł do głosowania)	102
Odświeżenie widoku mapy serwisu Google	108
Rozdział 7. Technologia AJAX a biblioteka jQuery	113
Wprowadzenie	113
Aktualizacja zawartości wybranego elementu witryny	113
Automatyczne uzupełnienie pola tekstowego	115
Mechanizm IntelliSense a składnia jQuery	119
Podsumowanie	120
Rozdział 8. Trasowanie adresów URL	121
Wprowadzenie	121
Wzorce URL	122
Domyślne reguły trasowania i wzorce URL	123
Własne reguły trasowania	124
Zablokowanie obsługi wybranych żądań	124
Podsumowanie	126
Rozdział 9. Filtry	127
Wprowadzenie	127
Podstawowe atrybuty filtrów	128
[Authorize]	128
[HandleError]	129
[OutputCache]	133
[RequireHttps]	135
[NonAction]	135
Kolejność wykonywania filtrów	137

Implementacja własnych filtrów	139
Filtry akcji	139
Filtry autoryzacyjne, wyniku i wyjątków	144
Podsumowanie	146
Rozdział 10. Bezpieczne aplikacje internetowe	147
Potrzeba zabezpieczeń	147
Uwierzytelnienie i autoryzacja	149
Mechanizmy uwierzytelnienia zintegrowane z ASP.NET	149
Konfiguracja uwierzytelnienia	153
Autoryzacja	157
Grupy użytkowników	158
Podsumowanie	160
Rozdział 11. Konfiguracja zabezpieczeń i panel Web Site Administration Tool	161
Wprowadzenie	161
Użytkownicy, grupy i reguły dostępu	163
Ustawienia aplikacji oraz odczyt zawartości pliku konfiguracyjnego	167
Wyłączenie aplikacji i konfiguracja serwera SMTP	171
Komunikaty o błędach	171
Zarządzanie dostawcami usług	178
Podsumowanie	179
Rozdział 12. Zabezpieczenie witryny przed złośliwym kodem	181
Wprowadzenie	181
Działanie złośliwego kodu	181
Zabezpieczanie pliku konfiguracyjnego	187
Podsumowanie	192
Rozdział 13. Kontroler uwierzytelnienia w aplikacji ASP.NET MVC	195
Wprowadzenie	195
Model	195
Klasa kontrolera	198
Widoki kontrolera	203
Podsumowanie	209
Rozdział 14. Dynamiczne zarządzanie użytkownikami i grupami	211
Wprowadzenie.....	211
Kontroler panelu administracyjnego.....	212
Podział użytkowników na grupy	219
Podsumowanie.....	224
Rozdział 15. Biblioteka Knockout	227
Knockout, czyli interfejs użytkownika z wykorzystaniem wzorca MVVM	227
Knockout — wykorzystanie szablonów JavaScript	230
Część II Technologie bazodanowe w aplikacjach internetowych	235
Rozdział 16. Podstawy ADO.NET	237
Podstawy relacyjnych baz danych	237
Technologia ADO.NET	238

Instalacja bazy Northwind	240
Połączenie ze źródłem danych	241
Modyfikacja danych w obiekcie DataSet	249
Tworzenie nowych rekordów	250
Edycja rekordów	257
Wersjonowanie obiektu DataRow i kontrola wprowadzanych danych	263
Usuwanie rekordów	270
Rozdział 17. Obiekt TableAdapter jako pomost między DataSet a źródłem danych	273
Parametryzacja kwerend	274
Edycja danych przy użyciu obiektu TableAdapter	279
Integralność danych i ich usuwanie	288
Wstawianie danych z wykorzystaniem obiektu TableAdapter	294
Rozdział 18. Scaffolding, czyli ekspresowe tworzenie internetowych aplikacji bazodanowych	301
Lista rekordów	301
Usuwanie rekordów	305
Edycja rekordów	307
Tworzenie rekordów	311
Formularz z podformularzem (Master/Detail Form)	315
Rozdział 19. Transakcje	319
Tworzenie i ręczna kontrola transakcji	319
Automatyczne zarządzanie transakcjami	327
Konkurencyjność i poziom izolacji transakcji	332
Rozdział 20. Bezpieczeństwo w aplikacjach bazodanowych	335
Szyfrowanie połączenia	335
Zabezpieczenie kodu pośredniego przy pomocy Code Access Security (CAS)	338
ConnectionString a sposoby uwierzytelnienia w serwerze MS SQL Server	344
Uwagi końcowe dotyczące projektowania aplikacji bazodanowych	345
Rozdział 21. Entity Framework	347
Podstawy Entity Framework	348
Pierwsze zapytanie	348
Detale produktu	352
Dodawanie nowego produktu	353
Edycja produktu	355
Usuwanie produktu	357
Tworzenie schematu bazy danych na bazie modelu encji	357
Entity Framework i POCO	360
Część III ASP.NET MVC a ASP.NET WebForms	365
Rozdział 22. Integracja komponentów WebForms z aplikacją ASP.NET MVC na przykładzie technologii SQL Server Reporting Services	367
Pierwszy raport	368
Konfiguracja źródła danych	368
Projektowanie raportu	371

Kolumny obliczeniowe raportu	378
Stosowanie formatu prezentacji danych	379
Grupowanie danych	381
Projektowanie graficznego układu raportu	383
Etykiety, rysunki i listy	384
Prezentacja danych w postaci macierzowej	390
Parametry raportu i filtrowanie danych	394
Filtr definiowany na poziomie raportu	395
Filtrowanie raportu na etapie pobierania danych źródłowych	401
Kluczowe wskaźniki efektywności	403
Wykresy	406
Rozdział 23. Eksport danych	413
Rozdział 24. Księga gości w MVC. Porównanie ASP.NET Web Forms i ASP.NET MVC	423
Tworzenie projektu	423
Widok — formularz dodawania wpisu	425
Model — obsługa plików XML	427
Aplikacja — rejestrowanie zdarzeń i trasowanie	430
Kontroler — obsługa POST	431
Widok — wyświetlanie wpisów	432
Widok — walidacja	435
Kontroler — użycie modelu odsyłanego przez widok	440
Dodatki	447
Dodatek A ASP.NET MVC 4	449
Wsparcie dla urządzeń mobilnych	449
Sformułowanie problemu	450
Przystosowanie widoków aplikacji do urządzeń mobilnych	457
OAuth, czyli otwarta autoryzacja	460
Implementacja zdalnej autoryzacji w powiązaniu z portalem Facebook	461
Przetwarzanie asynchroniczne	464
Wprowadzenie	464
Potrzeba wykorzystania asynchronicznych kontrolerów	466
Kontrolery asynchroniczne i klasa Thread	469
Kontrolery asynchroniczne a zadania	472
Grupowanie i optymalizacja skryptów oraz kaskadowych arkuszy stylów	475
Web API	477
Wprowadzenie	477
Implementacja serwisu sieciowego	479
Implementacja klienta Web API	483
Podsumowanie	494
Dodatek B Publikacja aplikacji ASP.NET za pomocą internetowych usług informacyjnych (IIS)	495
Wprowadzenie	495
Instalacja i konfiguracja serwera internetowych usług informacyjnych IIS	496
Instalacja serwera IIS w systemie Windows 7	496
Instalacja serwera IIS w systemie Windows 8	496

Publikowanie aplikacji na serwerze IIS	497
Konfiguracja puli aplikacji	498
Instalacja ASP.NET 4/4.5 na serwerze IIS	498
Publikacja aplikacji	500
Uruchomienie aplikacji	503
IIS jako serwer do rozwoju aplikacji	504
Dodatek C ASP.NET Identity w MVC 5 i Visual Studio 2013	505
Wstęp.....	505
Szablony projektów ASP.NET w Visual Studio 2013	505
Kontroler zarządzający użytkownikami i rolami	508
Dynamiczne zarządzanie użytkownikami	509
Statyczne zarządzanie rolami	519
Dynamiczne zarządzanie rolami.....	519
Przykładowe wykorzystanie ról.....	524
Podsumowanie.....	526
Skorowidz	527

Rozdział 18.

Scaffolding, czyli ekspresowe tworzenie internetowych aplikacji bazodanowych

Dawid Borycki

W dwóch poprzednich rozdziałach samodzielnie utworzyliśmy komponenty prezentujące dane rekordów z bazy danych, a także umożliwiające ich edycję i usuwanie. Wykorzystaliśmy do tego celu bibliotekę jQuery UI. W tym rozdziale chciałbym zaprezentować tak zwany *scaffolding*. Jest to procedura dostępna między innymi w aplikacjach ASP.NET MVC, umożliwiająca automatyczne wygenerowanie widoków (komponentów) aplikacji internetowej, które realizują bazodanowy schemat CRUD (ang. *Create Read Update Delete*). Schemat CRUD obejmuje podstawowe elementy wszystkich aplikacji bazodanowych, czyli tworzenie, odczytywanie, aktualizowanie i usuwanie rekordów z tabel danych.

Lista rekordów

Opis techniki *scaffolding* w aplikacjach ASP.NET MVC rozpocznę od wygenerowania widoku listy rekordów w aplikacji *NorthwindMVC*. Automatycznie wygenerowany widok skoryguję w celu dostosowania go do potrzeb aplikacji:

1. Główny widok aplikacji *NorthwindMVC* (plik *Index.cshtml*) uzupełnij o następujące polecenie:

```
<p>  
    @Html.ActionLink("Scaffolding", "ScaffoldingList")  
</p>
```

2. W *Solution Explorer* rozwiń węzeł *Views*, a następnie kliknij prawym przyciskiem myszy folder *Home*.
3. Wybierz opcję *Add*, a następnie *View...* z menu kontekstowego.
4. W kreatorze *Add View* (rysunek 18.1):

Rysunek 18.1.
Widok kreatora
Add View

- a) Zmień nazwę widoku na *ScaffoldingList*.
  - b) Zaznacz pole wyboru *Create a strongly-typed view*.
  - c) Z listy dostępnych modeli wybierz pozycję *CustomersRow*.
  - d) Z listy rozwijanej *Scaffold template* wybierz *List*.
  - e) Kliknij przycisk *Add*.
5. Utworzony w ten sposób plik *ScaffoldingList.cshtml* zmodyfikuj według wzoru z listingu 18.1.

Listing 18.1. Zmodyfikowany widok listy klientów

```
@model IEnumerable<NorthwindMVC.Models.NorthwindDataSet.CustomersRow>

@{
    ViewBag.Title = "ScaffoldingList";
}

<h2>ScaffoldingList</h2>
<h2>Lista klientów</h2>

<p>
    @Html.ActionLink("Create New", "Create")
    @Html.ActionLink("Nowy rekord", "ScaffoldingCreate")
</p>
```

```
<table>
  <tr>
    <th>
      CustomerID
    </th>
    <th>
      CompanyName
    </th>
    <th>
      ContactName
    </th>
    <th>
      ContactTitle
    </th>
    <th>
      Address
    </th>
    <th>
      City
    </th>
    <th>
      Region
    </th>
    <th>
      PostalCode
    </th>
    <th>
      Country
    </th>
    <th>
      Phone
    </th>
    <th>
      Fax
    </th>
    <th>
      RowError
    </th>
    <th>
      HasErrors
    </th>
  <th></th>
</tr>

@foreach (var item in Model) {
  <tr>
    <td>
      @Html.DisplayFor(modelItem => item.CustomerID)
    </td>
    <td>
      @Html.DisplayFor(modelItem => item.CompanyName)
    </td>
    <td>
      @Html.DisplayFor(modelItem => item.ContactName)
    </td>
    <td>
```

```

        @Html.DisplayFor(modelItem => item.ContactTitle)
    </td>
    <td>
        @Html.DisplayFor(modelItem => item.Address)
    </td>
    <td>
        @Html.DisplayFor(modelItem => item.City)
    </td>
    <td>
        @Html.DisplayFor(modelItem => item.Region)
    </td>
    <td>
        @Html.DisplayFor(modelItem => item.PostalCode)
    </td>
    <td>
        @Html.DisplayFor(modelItem => item.Country)
    </td>
    <td>
        @Html.DisplayFor(modelItem => item.Phone)
    </td>
    <td>
        @Html.DisplayFor(modelItem => item.Fax)
    </td>
    <td>
        @Html.DisplayFor(modelItem => item.RowError)
    </td>
    <td>
        @Html.DisplayFor(modelItem => item.HasErrors)
    </td>
    <td>
        @Html.ActionLink("Edytuj", "ScaffoldingEdit", new { id =
            ↪item.CustomerID }) |
        @Html.ActionLink("Zamówienia", "ScaffoldingMasterDetail", new { id =
            ↪item.CustomerID }) |
        @Html.ActionLink("Usuń", "ScaffoldingDelete", new { id =
            ↪item.CustomerID })
    </td>
</tr>
}
</table>

```

6. W pliku *HomeController.cs*:

a) Utwórz pole klasy:

```
CustomersTableAdapter customersTableAdapter = new CustomersTableAdapter();
```

b) Dodaj polecenia z listingu 18.2.

Listing 18.2. Prezentacja listy klientów

```

private void PobierzDaneKlientow()
{
    northwindDataSet.EnforceConstraints = false;
    customersTableAdapter.Fill(northwindDataSet.Customers);
}

```

```

        northwindDataSet.EnforceConstraints = true;
    }

    public ActionResult ScaffoldingList()
    {
        PobierzDaneKlientow();
        return View("ScaffoldingList", northwindDataSet.Customers);
    }

```

7. Skompiluj i uruchom aplikację.

Po uruchomieniu aplikacji i kliknięciu hiperłącza z etykietą *Scaffolding* zostanie wyświetlona lista klientów, której postać powinna być analogiczna do przedstawionej na rysunku 18.2. W kolejnym kroku zaimplementujemy możliwość usuwania, edycji oraz tworzenia rekordów w tabeli Customers.

CustomerID	CompanyName	ContactName	ContactTitle	Address	City
ALFKI	Alfreds Futterkiste	Maria Anders	Sales Representative	Obere Str. 57	Berlin Edytuj Zamówienia Usun
ANATR	Ana Trujillo Emparedados y helados	Ana Trujillo	Owner	Avda. de la Constitución 2222	México D.F. Edytuj Zamówienia Usun
ANTON	Antonio Moreno Taqueria	Antonio Moreno	Owner	Mataderos 2312	México D.F. Edytuj Zamówienia Usun
AROUT	Around the Horn	Thomas Hardy	Sales Representative	120 Hanover Sq.	London Edytuj Zamówienia Usun
BERGS	Berglunds snabbköp	Christina Berglund	Order Administrator	Bergsvägen 8	Luleå Edytuj Zamówienia Usun
BLAUS	Blauser See Delikatessen	Hanna Moos	Sales Representative	Forsterstr. 57	Mannheim Edytuj Zamówienia Usun
BLOMP	Blondesddsl pere et fils	Frédérique Citeaux	Marketing Manager	24, place Kléber	Strasbourg Edytuj Zamówienia Usun
BOLID	Bólido Comidas preparadas	Martín Sommer	Owner	C/ Araquil, 67	Madrid Edytuj Zamówienia Usun
BONAP	Bon app'	Laurence Leblan	Owner	12, rue des Bouchers	Marseille Edytuj Zamówienia Usun
BOTTM	Bottom-Dollar Markets	Elizabeth Lincoln	Accounting Manager	23 Tsawassen Blvd.	London Edytuj Zamówienia Usun
BSBEV	B's Beverages	Victoria Ashworth	Sales Representative	Fauntleroy Circus	London Edytuj Zamówienia Usun
CACTU	Cactus Comidas para llevar	Patricio Simpson	Sales Agent	Cerrito 333	Buenos Aires Edytuj Zamówienia Usun
CENTC	Centro comercial Moctezuma	Francisco Chang	Marketing Manager	Sierras de Granada 9993	México D.F. Edytuj Zamówienia Usun
CHOPS	Chop-suey Chinese	Yang Wang	Owner	Hauptstr. 29	Bern Edytuj Zamówienia Usun
COMMI	Comércio Mineiro	Pedro Afonso	Sales Associate	Av. dos Lusíadas, 23	Sao Paulo Edytuj Zamówienia Usun
CONSH	Consolidated Holdings	Elizabeth Brown	Sales Representative	Berkeley Gardens 12 Brewery	London Edytuj Zamówienia Usun
DRACD	Drachenblut Delikatessen	Sven Ottlieb	Order Administrator	Walserweg 21	Aachen Edytuj Zamówienia Usun
DUMON	Du monde entier	Janine Labrun	Owner	67, rue des Cinquante Otages	Nantes Edytuj Zamówienia Usun
EASTC	Eastern Connection	Ann Devon	Sales Agent	35 King George	London Edytuj Zamówienia Usun
ERNSH	Ernst Handel	Roland Mendel	Sales Manager	Kirchgasse 6	Graz Edytuj Zamówienia Usun
FAMIA	Familia Arquibaldo	Aria Cruz	Marketing Assistant	Rua Orós, 92	Sao Paulo Edytuj Zamówienia Usun
FISSA	FISSA Fabrica Inter. Salchichas S.A.	Diego Roel	Accounting Manager	C/ Moralzarzal, 86	Madrid Edytuj Zamówienia Usun
FOLIG	Folies gourmandes	Martine Rancé	Assistant Sales Agent	184, chaussée de Tournai	Lille Edytuj Zamówienia Usun
FOLKO	Folk och fä HB	Maria Larsson	Owner	Akergatan 24	Bräcke Edytuj Zamówienia Usun
FRANK	Frankenversand	Peter Franken	Marketing Manager	Berliner Platz 43	München Edytuj Zamówienia Usun
FRANR	France restauration	Carline Schmitt	Marketing Manager	54, rue Royale	Nantes Edytuj Zamówienia Usun
FRANS	Franchi S.p.A.	Paolo Accorti	Sales Representative	Via Monte Bianco 34	Torino Edytuj Zamówienia Usun
FURIB	Furia Bacalhau e Frutos do Mar	Lino Rodriguez	Sales Manager	Jardim das rosas n. 32	Lisboa Edytuj Zamówienia Usun
GALED	Galería del gastronómo	Eduardo Saavedra	Marketing Manager	Rambla de Catalunya, 23	Barcelona Edytuj Zamówienia Usun

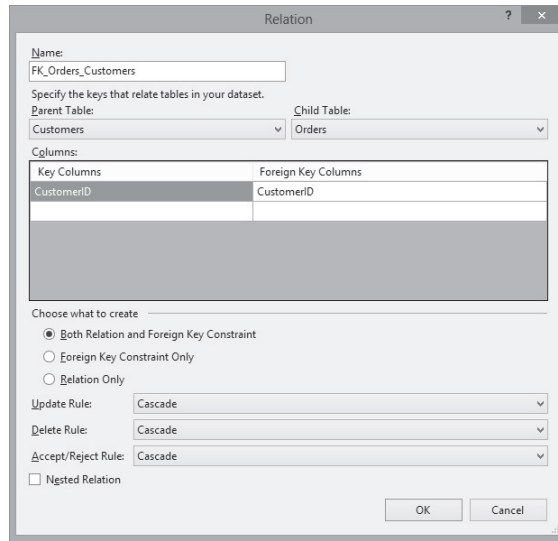
Rysunek 18.2. Lista klientów

Usuwanie rekordów

W celu zaimplementowania możliwości usuwania rekordów z tabeli Customers wykonaj następujące czynności:

1. W widoku projektowania obiektu NorthwindDataSet skonfiguruj relację pomiędzy tabelami Orders i Customers według wzoru z rysunku 18.3.
2. Klasę kontrolera Home uzupełnij o polecenia z listingu 18.3.

Rysunek 18.3.
Konfiguracja więzów
integralności danych

Listing 18.3. Usuwanie rekordów z tabeli Customers

```
private void AktualizujDaneKlientow()
{
    northwindDataSet.EnforceConstraints = false;

    orderDetailsTableAdapter.Update(northwindDataSet.Order_Details);
    ordersTableAdapter.Update(northwindDataSet.Orders);
    customersTableAdapter.Update(northwindDataSet.Customers);

    northwindDataSet.EnforceConstraints = true;
}

public ActionResult ScaffoldingDelete(string id)
{
    NorthwindDataSet.CustomersRow cdr =
    ↪northwindDataSet.Customers.FindByCustomerID(id);
    if (cdr != null)
    {
        // Usuwanie rekordów potomnych
        DataRow[] zamowienia =
        ↪cdr.GetChildRows(northwindDataSet.Relations["FK_Orders_Customers"]);

        foreach (DataRow dr in zamowienia)
            dr.Delete();

        // Usuwanie rekordu klienta
        cdr.Delete();

        // Aktualizacja wszystkich powiązanych tabel
        AktualizujDaneKlientow();
    }

    return ScaffoldingList();
}
```

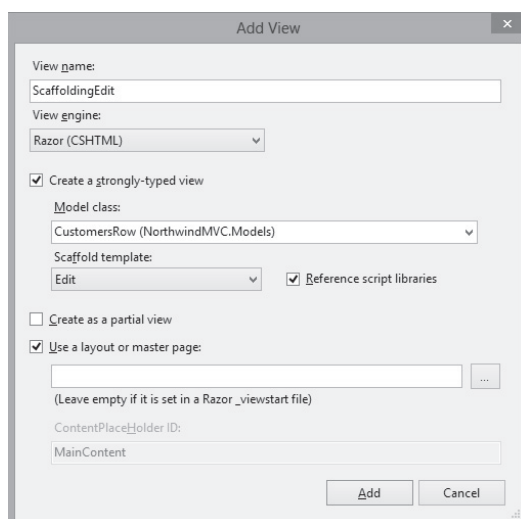
Podczas usuwania danego rekordu należy zadbać o rekordy z innych tabel, które są z nim związane relacjami. Wiersze tabeli `Customers` są skojarzone z rekordami z tabel `Orders` oraz `OrdersDetails`. Z tego powodu aktualizują zawartości tych tabel po usunięciu wybranego rekordu klienta. Osieroczone rekordy z tabeli `Orders` są usuwane razem z nim.

Edycja rekordów

Do edycji rekordów w tabeli `Customers` potrzebny będzie odpowiedni widok, który przygotuję na bazie automatycznie wygenerowanego kodu źródłowego:

1. Zgodnie z przepisem z podrozdziału „Lista rekordów” utwórz widok kontrolera `Home` i skonfiguruj go według wzoru z rysunku 18.4.

Rysunek 18.4.
Konfiguracja widoku edycji klienta

2. Wygenerowany automatycznie plik widoku `ScaffoldingEdit.cshtml` zmodyfikuj zgodnie z listingiem 18.4.

Listing 18.4. Definicja widoku edycji klienta

```
@model NorthwindMVC.Models.NorthwindDataSet.CustomersRow

@{
    ViewBag.Title = "ScaffoldingEdit";
}

<h2>ScaffoldingEdit</h2>
<h2>Edycja rekordu</h2>

<script src="@Url.Content("~/Scripts/jquery.validate.min.js")"
    type="text/javascript"></script>
```

```

<script src="@Url.Content("~/Scripts/jquery.validate.unobtrusive.min.js")"
↳type="text/javascript"></script>

@using (Html.BeginForm("EdytujDaneKlienta", "Home", new {id = Model.CustomerID})) {
    @Html.ValidationSummary(true)
    <fieldset>
        <legend>Dane klienta</legend>

        <div class="editor-label">
            @Html.LabelFor(model => model.CustomerID)
        </div>
        <div class="editor-field">
            @Html.EditorFor(model => model.CustomerID)
            @Html.ValidationMessageFor(model => model.CustomerID)
        </div>

        <div class="editor-label">
            @Html.LabelFor(model => model.CompanyName)
        </div>
        <div class="editor-field">
            @Html.EditorFor(model => model.CompanyName)
            @Html.ValidationMessageFor(model => model.CompanyName)
        </div>

        <div class="editor-label">
            @Html.LabelFor(model => model.ContactName)
        </div>
        <div class="editor-field">
            @Html.EditorFor(model => model.ContactName)
            @Html.ValidationMessageFor(model => model.ContactName)
        </div>

        <div class="editor-label">
            @Html.LabelFor(model => model.ContactTitle)
        </div>
        <div class="editor-field">
            @Html.EditorFor(model => model.ContactTitle)
            @Html.ValidationMessageFor(model => model.ContactTitle)
        </div>

        <div class="editor-label">
            @Html.LabelFor(model => model.Address)
        </div>
        <div class="editor-field">
            @Html.EditorFor(model => model.Address)
            @Html.ValidationMessageFor(model => model.Address)
        </div>

        <div class="editor-label">
            @Html.LabelFor(model => model.City)
        </div>
        <div class="editor-field">
            @Html.EditorFor(model => model.City)
            @Html.ValidationMessageFor(model => model.City)
        </div>

        <div class="editor-label">

```



```

        @Html.LabelFor(model => model.Region)
    </div>
    <div class="editor-field">
        @Html.EditorFor(model => model.Region)
        @Html.ValidationMessageFor(model => model.Region)
    </div>

    <div class="editor-label">
        @Html.LabelFor(model => model.PostalCode)
    </div>
    <div class="editor-field">
        @Html.EditorFor(model => model.PostalCode)
        @Html.ValidationMessageFor(model => model.PostalCode)
    </div>

    <div class="editor-label">
        @Html.LabelFor(model => model.Country)
    </div>
    <div class="editor-field">
        @Html.EditorFor(model => model.Country)
        @Html.ValidationMessageFor(model => model.Country)
    </div>

    <div class="editor-label">
        @Html.LabelFor(model => model.Phone)
    </div>
    <div class="editor-field">
        @Html.EditorFor(model => model.Phone)
        @Html.ValidationMessageFor(model => model.Phone)
    </div>

    <div class="editor-label">
        @Html.LabelFor(model => model.Fax)
    </div>
    <div class="editor-field">
        @Html.EditorFor(model => model.Fax)
        @Html.ValidationMessageFor(model => model.Fax)
    </div>

    <div class="editor-label">
        @Html.LabelFor(model => model.RowError)
    </div>
    <div class="editor-field">
        @Html.EditorFor(model => model.RowError)
        @Html.ValidationMessageFor(model => model.RowError)
    </div>

    <p>
        <input type="submit" value="SaveZapisz" />
    </p>
</fieldset>
}

<div>
    @Html.ActionLink("Back to List", "Index")
    @Html.ActionLink("Powrót do listy rekordow", "ScaffoldingList")
</div>

```

3. W kontrolerze Home zdefiniuj metody z listingu 18.5.

Listing 18.5. Edycja danych klienta

```
public ActionResult ScaffoldingEdit(string id)
{
    NorthwindDataSet.CustomersRow cdr =
        ↪northwindDataSet.Customers.FindByCustomerID(id);

    if (cdr != null)
        return View("ScaffoldingEdit", cdr);
    else
        return ScaffoldingList();
}

private void PrzepiszDaneKlienta(FormCollection daneKlienta, ref
    ↪NorthwindDataSet.CustomersRow rekordKlienta)
{
    rekordKlienta.CompanyName = daneKlienta["CompanyName"].ToString();
    rekordKlienta.ContactName = daneKlienta["ContactName"].ToString();
    rekordKlienta.ContactTitle = daneKlienta["ContactTitle"].ToString();
    rekordKlienta.Address = daneKlienta["Address"].ToString();
    rekordKlienta.City = daneKlienta["City"].ToString();
}

public ActionResult EdytujDaneKlienta(FormCollection daneKlienta, string id)
{
    NorthwindDataSet.CustomersRow cdr =
        ↪northwindDataSet.Customers.FindByCustomerID(id);
    if (cdr != null)
    {
        PrzepiszDaneKlienta(daneKlienta, ref cdr);
        AktualizujDaneKlientow();
    }
    return ScaffoldingList();
}
```

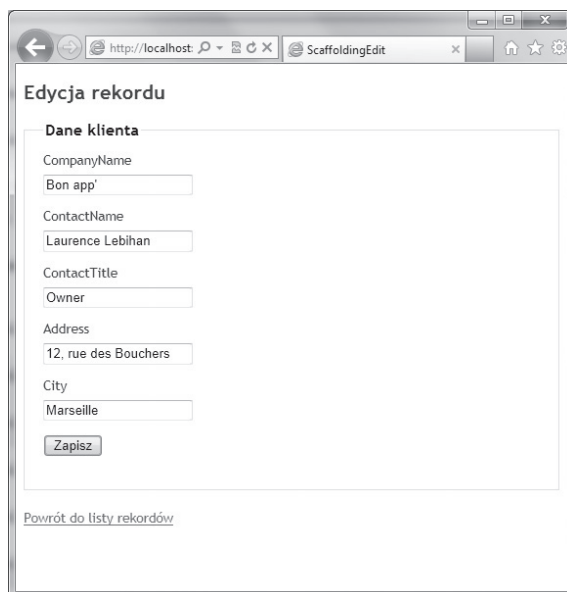
Proces edycji rekordu w bazie danych za pomocą technologii ADO.NET opiera się na informacjach zebranych w poprzednich rozdziałach, więc nie będę go tu szczegółowo opisywał. Celem tego przykładu było automatyczne wygenerowanie widoku umożliwiającego edycję danych klienta, przystosowanie go do własnych potrzeb oraz integracja z kontrolerem.

Separacja modelu, widoku i kontrolera umożliwia narzędziom Visual Studio 2012 automatyczne generowanie widoku na podstawie definicji modelu. Jednakże, jak pokazałem w tym podrozdziale, kreator tworzy widok, który umożliwia edycję wszystkich pól rekordu (nawet identyfikatora), co sprawia, że w większości przypadków należy samodzielnie edytować plik widoku w celu przystosowania go do potrzeb projektowanej aplikacji. Jednak, jak pokazuje powyższy przykład, nie jest to rzeczą skomplikowaną.

Integracja widoku z kontrolerem polega na odpowiednim przekazywaniu informacji o edytowanym rekordzie oraz wartości jego pól. Do tego celu wykorzystałem identyfikator klienta, który jednoznacznie identyfikuje rekordy w tabeli Customers.

Przykładowy wynik poleceń zaimplementowanych w tym podrozdziale przedstawia rysunek 18.5.

Rysunek 18.5.
Edycja danych klienta

The screenshot shows a web browser window with the address bar containing 'http://localhost:...' and the page title 'ScaffoldingEdit'. The main content area is titled 'Edycja rekordu' and contains a form with the following fields and values:

- CompanyName: Bon app'
- ContactName: Laurence Lebihan
- ContactTitle: Owner
- Address: 12, rue des Bouchers
- City: Marseille

Below the form is a 'Zapisz' button and a link 'Powrót do listy rekordów'.

Tworzenie rekordów

W poprzednich podrozdziałach zaimplementowałem trzy spośród czterech podstawowych elementów schematu CRUD, czyli odczytywanie (R), aktualizację (U) oraz usuwanie (D) rekordów. Ostatnim elementem jest tworzenie (C) nowych rekordów. W celu zaimplementowania procedury uzupełniania tabeli Customers nowymi rekordami należy postąpić następująco:

1. W *Solution Explorer* rozwiń węzeł *Views*, a następnie kliknij prawym przyciskiem myszy folder *Home*.
2. Wybierz opcję *Add*, a następnie *View...* z menu kontekstowego.
3. W kreatorze *Add View*:
  - a) Zmień nazwę widoku na *ScaffoldingCreate*.
  - b) Zaznacz pole wyboru *Create a strongly-typed view*.
  - c) Z listy dostępnych modeli wybierz pozycję *CustomersRow*.
  - d) Z listy rozwijanej *Scaffold template* wybierz *Create*.
  - e) Kliknij przycisk *Add*.
4. Utworzony w ten sposób plik *ScaffoldingCreate.cshtml* zmodyfikuj według wzoru z listingu 18.6.

Listing 18.6. Widok umożliwiający wstawianie rekordów do tabeli Customers

```

@model NorthwindMVC.Models.NorthwindDataSet.CustomersRow

@{
    ViewBag.Title = "ScaffoldingCreate";
}

<h2>ScaffoldingCreate</h2>
<h2>Tworzenie rekordu</h2>

<script src="@Url.Content("~/Scripts/jquery.validate.min.js")"
    type="text/javascript"></script>
<script src="@Url.Content("~/Scripts/jquery.validate.unobtrusive.min.js")"
    type="text/javascript"></script>

@using (Html.BeginForm("DodajKlienta", "Home"))
{
    @Html.ValidationSummary(true);
    <fieldset>
        <legend>Dane klienta</legend>

        <div class="editor-label">
            @Html.LabelFor(model => model.CustomerID)
        </div>
        <div class="editor-field">
            @Html.EditorFor(model => model.CustomerID)
            @Html.ValidationMessageFor(model => model.CustomerID)
        </div>

        <div class="editor-label">
            @Html.LabelFor(model => model.CompanyName)
        </div>
        <div class="editor-field">
            @Html.EditorFor(model => model.CompanyName)
            @Html.ValidationMessageFor(model => model.CompanyName)
        </div>

        <div class="editor-label">
            @Html.LabelFor(model => model.ContactName)
        </div>
        <div class="editor-field">
            @Html.EditorFor(model => model.ContactName)
            @Html.ValidationMessageFor(model => model.ContactName)
        </div>

        <div class="editor-label">
            @Html.LabelFor(model => model.ContactTitle)
        </div>
        <div class="editor-field">
            @Html.EditorFor(model => model.ContactTitle)
            @Html.ValidationMessageFor(model => model.ContactTitle)
        </div>

        <div class="editor-label">
            @Html.LabelFor(model => model.Address)
        </div>
    </fieldset>
}

```

```

<div class="editor-field">
    @Html.EditorFor(model => model.Address)
    @Html.ValidationMessageFor(model => model.Address)
</div>

<div class="editor-label">
    @Html.LabelFor(model => model.City)
</div>
<div class="editor-field">
    @Html.EditorFor(model => model.City)
    @Html.ValidationMessageFor(model => model.City)
</div>
<del>
<div class="editor-label">
    @Html.LabelFor(model => model.Region)
</del>
</div>
<del>
<div class="editor-field">
    @Html.EditorFor(model => model.Region)
    @Html.ValidationMessageFor(model => model.Region)
</del>
</div>

<del>
<div class="editor-label">
    @Html.LabelFor(model => model.PostalCode)
</del>
</div>
<del>
<div class="editor-field">
    @Html.EditorFor(model => model.PostalCode)
    @Html.ValidationMessageFor(model => model.PostalCode)
</del>
</div>

<del>
<div class="editor-label">
    @Html.LabelFor(model => model.Country)
</del>
</div>
<del>
<div class="editor-field">
    @Html.EditorFor(model => model.Country)
    @Html.ValidationMessageFor(model => model.Country)
</del>
</div>

<del>
<div class="editor-label">
    @Html.LabelFor(model => model.Phone)
</del>
</div>
<del>
<div class="editor-field">
    @Html.EditorFor(model => model.Phone)
    @Html.ValidationMessageFor(model => model.Phone)
</del>
</div>

<del>
<div class="editor-label">
    @Html.LabelFor(model => model.Fax)
</del>
</div>
<del>
<div class="editor-field">
    @Html.EditorFor(model => model.Fax)
    @Html.ValidationMessageFor(model => model.Fax)
</del>
</div>

<del>
<div class="editor-label">
    @Html.LabelFor(model => model.RowError)
</del>
</div>
<del>
<div class="editor-field">

```

```

        @Html.EditorFor(model => model.RowError)
        @Html.ValidationMessageFor(model => model.RowError)
    </div>

    <p>
        <input type="submit" value="CreateUtwórz" />
    </p>
</fieldset>
}

<div>
    @Html.ActionLink("Back to List", "Index")
    @Html.ActionLink("Powrót do listy", "ScaffoldingList")
</div>

```

5. Definicję kontrolera Home uzupełnij o polecenia z listingu 18.7.

Listing 18.7. Wstawianie rekordów do tabeli Customers

```

private char PobierzZnak(string lancuch, int index)
{
    Random random = new Random();
    char znak;

    if (lancuch.Length > index)
        znak = lancuch[index];
    else
        znak = (char)random.Next(0, 255).ToString()[0];

    return znak;
}

private void UtworzIdentyfikatorKlienta(ref NorthwindDataSet.CustomersRow
↳ daneKlienta)
{
    string identyfikator = "";
    int indexZnaku = 0;

    identyfikator += PobierzZnak(daneKlienta.CompanyName, indexZnaku);
    identyfikator += PobierzZnak(daneKlienta.ContactName, indexZnaku);
    identyfikator += PobierzZnak(daneKlienta.ContactTitle, indexZnaku);
    identyfikator += PobierzZnak(daneKlienta.Address, indexZnaku);
    identyfikator += PobierzZnak(daneKlienta.City, indexZnaku);

    daneKlienta.CustomerID = identyfikator;
}

public ActionResult DodajKlienta(FormCollection daneKlienta, string id)
{
    NorthwindDataSet.CustomersRow cdr =
↳ northwindDataSet.Customers.NewCustomersRow();

    PrzepiszDaneKlienta(daneKlienta, ref cdr);

    UtworzIdentyfikatorKlienta(ref cdr);
}

```

```
customersTableAdapter.Insert(cdr.CustomerID, cdr.CompanyName, cdr.ContactName,  
    cdr.ContactTitle, cdr.Address, cdr.City, " ", " ", " ", " ", " ");  
  
AktualizujDaneKlientow();  
  
return ScaffoldingList();  
}
```

Wstawienie rekordów do tabeli Customers jest analogiczne do ich edycji. Jedyną różnicą jest konieczność utworzenia identyfikatora klienta, gdyż nie jest on tworzony automatycznie, jak to było w przypadku tabeli Employees. Identyfikatory rekordów w tabeli Customers są pięcioelementowymi ciągami znaków. Tworzę je na podstawie pierwszych liter pól CompanyName, ContactName, ContactTitle, Address oraz City. Jeśli w tych polach znajdują się puste ciągi, to odpowiednią literę zastępuję losowo wygenerowanym znakiem.

W kolejnym podrozdziale pokażę, w jaki sposób wyświetlić informacje o rekordach potomnych, opierając się na relacji pomiędzy tabelami.

Formularz z podformularzem (Master/Detail Form)

Jako podsumowanie tego rozdziału utworzę formularz z podformularzem, tak zwany formularz *Master/Detail*. Jego działanie polega na tym, że wyświetlanie danych odbywa się na bazie co najmniej dwóch komponentów (np. bloków czy tabel) oraz relacji między tabelami. Pierwszy komponent prezentuje rekordy zawarte w tabeli głównej (ang. *master*), a drugi zawiera dane z tabeli podrzędnej (ang. *detail*). Komponent związany z tabelą podrzędną ma zazwyczaj za zadanie prezentować szczegółowe dane odpowiadające rekordowi z tabeli nadrzędnej, który został wskazany przy pomocy związanej z nim listy rekordów. Pola tych tabel muszą być zatem uporządkowane w taki sposób, aby pokazywały informację o tym samym rekordzie. Uzyskuje się to przy pomocy relacji między tabelami, której zadaniem jest powiązanie informacji zawartych w bazie danych.

W tym podrozdziale tabelą nadrzędną będzie tabela Customers, a podrzędną Orders. Po kliknięciu na hiperłącze z etykietą zamówienia wyświetli się lista rekordów tabeli Orders skojarzonych z danym klientem. Żądania prezentacji zamówień będą realizowane asynchronicznie.

1. Plik widoku *ScaffoldingList.cshtml* zmodyfikuj według wzoru z listingu 18.8.

Listing 18.8. Konfiguracja hiperłącza umożliwiającego wyświetlenie listy zamówień danego klienta

```
...  
@foreach (var item in Model) {  
    <tr>  
        <td>
```

```

        @Html.DisplayFor(modelItem => item.CustomerID)
    </td>
    <td>
        @Html.DisplayFor(modelItem => item.CompanyName)
    </td>
    <td>
        @Html.DisplayFor(modelItem => item.ContactName)
    </td>
    <td>
        @Html.DisplayFor(modelItem => item.ContactTitle)
    </td>
    <td>
        @Html.DisplayFor(modelItem => item.Address)
    </td>
    <td>
        @Html.DisplayFor(modelItem => item.City)
    </td>
    <td>
        @Html.ActionLink("Edytuj", "ScaffoldingEdit", new { id =
            ↪item.CustomerID }) |
        @Ajax.ActionLink("Zamówienia", "ScaffoldingMasterDetail", new { id =
            ↪item.CustomerID },
            new AjaxOptions { UpdateTargetId = "zamowienia", OnSuccess =
                ↪"document.getElementById('zamowienia').scrollIntoView()" }) |
        @Html.ActionLink("Usuń", "ScaffoldingDelete", new { id =
            ↪item.CustomerID })
    </td>
</tr>
}
</table>

<div id="zamowienia"></div>

```

2. Utwórz widok częściowy o nazwie *ZamowieniaPartialView.cshtml* i wstaw w nim polecenia z listingu 18.9.

Listing 18.9. Definicja widoku prezentującego listę zamówień

```

@model IEnumerable<NorthwindMVC.Models.NorthwindDataSet.OrdersRow>

@if (Model == null)
{
    <h2>Brak zamówień</h2>
}
else
{
    <h2>Lista zamówień</h2>

    <table>
        <tr>
            <th>
                OrderDate
            </th>
            <th>
                RequiredDate
            </th>

```



```
        <th>
            ShippedDate
        </th>
        <th>
            ShipName
        </th>
        <th>
            ShipAddress
        </th>
        <th>
            ShipCity
        </th>
        <th></th>
    </tr>

    @foreach (var item in Model)
    {
        <tr>
            <td>
                @item.OrderDate.ToShortDateString()
            </td>
            <td>
                @item.RequiredDate.ToShortDateString()
            </td>
            <td>
                @item.ShippedDate.ToShortDateString()
            </td>
            <td>
                @item.ShipName
            </td>
            <td>
                @item.ShipAddress
            </td>
            <td>
                @item.ShipCity
            </td>
        </tr>
    }
</table>
}
```

---

3. Kontroler Home uzupełnij o metodę `ScaffoldingMasterDetail`, której definicję przedstawiłem na listingu 18.10.

Listing 18.10. *Pobranie i prezentacja rekordów potomnych wybranego klienta*

```
public ActionResult ScaffoldingMasterDetail(string id)
{
    NorthwindDataSet.CustomersRow cdr =
        ↪northwindDataSet.Customers.FindByCustomerID(id);
    NorthwindDataSet.OrdersRow[] zamowieniaPracownika = null;

    if (cdr != null)
        zamowieniaPracownika =
            ↪(NorthwindDataSet.OrdersRow[])cdr.GetChildRows("FK_Orders_Customers");
}
```

```

if (Request.IsAjaxRequest())
    return View("ZamowieniaPartialView", zamowieniaPracownika);
else
    return ScaffoldingList();
}

```

4. Sekcję <head> pliku *_Layout.cshtml* uzupełnij o polecenia z listingu 18.11.

Listing 18.11. Import skryptów obsługujących żądania asynchroniczne

```

<script src="@Url.Content("~/Scripts/jquery.unobtrusive-ajax.js")"
↳type="text/javascript"></script>
<script src="@Url.Content("~/Scripts/MicrosoftAjax.js")"
↳type="text/javascript"></script>
<script src="@Url.Content("~/Scripts/MicrosoftMvcAjax.js")"
↳type="text/javascript"></script>

```

5. Po skompilowaniu i uruchomieniu aplikacji powinieneś uzyskać efekt analogiczny do przedstawionego na rysunku 18.6.

OrderDate	RequiredDate	ShippedDate	ShipName	ShipAddress	ShipCity
1996-10-23	1996-11-20	1996-10-25	Princesa Isabel Vinhos	Estrada da saúde n. 58	Lisboa
1996-12-27	1997-01-24	1997-01-02	Princesa Isabel Vinhos	Estrada da saúde n. 58	Lisboa
1997-02-03	1997-03-03	1997-03-04	Princesa Isabel Vinhos	Estrada da saúde n. 58	Lisboa
1997-03-17	1997-04-14	1997-03-25	Princesa Isabel Vinhos	Estrada da saúde n. 58	Lisboa
http://localhost:1404/Home/ScaffoldingMasterDetail/PRIN...					

Rysunek 18.6. Przykład formularza typu Master/Detail

Skorowidz

A

- ACL, 149
- action methods, 25
- ActiveX Data Object, 238
- ADO, 238
- ADO.NET, 238
  - obiekty, 238
  - podstawy, 237
  - synchronizacja buforu ze źródłem danych, 273
- adresy URL
  - autoryzacja, 157
  - parametry, 122
  - trasowanie, 121
  - wzorce, 122, 123
- agile programming, 15
- AJAX, 91
  - aktualizacja bloku witryny, 113
  - dodanie referencji do bibliotek JavaScript, 94
- akcja
  - Create, 354
  - Delete, 357
  - Details, 353
  - dodająca nowy produkt, 355
  - Edit, 356
- aktualizacja
  - zawartości elementu witryny, 92
- algorytm
  - RSA, 187
- ambient transaction, 329
- ankieta, 102
- AntiXss, 187
- aplikacje
  - bazodanowe, 235
    - bezpieczeństwo, 335
    - mechanizm transakcji, 319
    - scaffolding, 301
    - synchronizacja ze źródłem danych, 273
    - uwagi do projektowania, 345
    - możliwość edytowania wpisów, 441
    - rejestrwanie zdarzeń i trasowanie, 430
  - Application Domain, 339
  - architektura obiektowa, 347
  - ASP.NET
    - konfiguracja aplikacji, 161
    - mechanizmy uwierzytelnienia, 149
    - metody globalne, 107
    - włączanie i wyłączanie aplikacji, 171
  - ASP.NET AJAX, 91
  - ASP.NET MVC, 15
    - komponenty, 16
  - ASPX, 21, 30
  - asynchroniczne przetwarzanie żądań http
    - jQuery, 113
  - Asynchronous JavaScript and XML, 48
  - Asynchronous Programming Model, 464
  - ataki
    - rodzaje, 147
    - SQL Injection, 148, 344
    - wyłudzenie informacji, 148
    - złośliwy kod, 181
  - atribut, 347
    - AcceptVerbs(Http.Post), 47
    - AcceptVerbs(HttpVerbs.Post), 65
    - AssociationAttribute, 58
    - Authorize, 200
    - AuthorizeAttribute, 128
    - autoryzacyjny, 145
    - ConcurrencyCheckAttribute, 58
    - Confirm, 95
    - cookieless, 154
    - CustomValidationAttribute, 58, 66
    - data-bind, 230
    - DataType, 54, 57

- atribut
    - DataTypeAttribute, 58
    - defaultRedirect, 173
    - defaultUrl, 154
    - DisplayAttribute, 58
    - DisplayColumnAttribute, 58
    - DisplayName, 436
    - EditableAttribute, 58
    - enableCrossAppRedirects, 155
    - EnumDataTypeAttribute, 58
    - FilterUIHintAttribute, 58
    - HandleError, 138, 175
    - HandleErrorAttribute, 129
    - HttpMethod, 95
    - InsertionMode, 95
    - KeyAttribute, 58
    - klasy do konfiguracji metadanych, 57, 58
    - LoadingElementDuration, 110
    - LoadingElementId, 95, 110
    - Log
      - klasa implementująca, 142
    - loginUrl, 154
    - MetadataType, 69
    - MetadataTypeAttribute, 58
    - mode, 153, 173
    - modelu, 55
    - name, 155
    - NonAction, 26, 135
    - OnBegin, 95
    - OnComplete, 95
    - OnFailure, 95
    - OnSuccess, 95, 110
    - OutputCache, 133
    - OutputCacheAttribute
      - parametry, 134
    - passwordFormat, 156
    - protection, 155
    - Range, 54, 66
    - RangeAttribute, 58
    - redirectMode, 173
    - RegularExpressionAttribute, 58
    - Required, 54, 66
    - RequiredAttribute, 58
    - RequireHttps, 135
    - requireSSL, 155
    - slidingExpiration, 155
    - StringLength, 66
    - StringLengthAttribute, 58
    - TestClass, 29
    - TestMethod, 29
    - ticketCompatibilityMode, 155
    - timeout, 155
    - TimestampAttribute, 58
    - UpdateTargetId, 95
    - Url, 95
    - ValidateInput, 185
  - atributy modelu
    - wyrażenia regularne, 84
  - Attribute, 347
  - authentication ticket, 151
  - auto post back, 217
  - autocomplete textbox, 115
  - automatyczne uzupełnienie pola tekstowego, 115
  - autoryzacja, 149, 157
    - adresów URL, 157
    - konfiguracja, 157
      - grupy użytkowników, 158
    - mechanizm filtrowania, 158
    - otwarta, 460
    - plików, 157
    - zdalna
      - powiązanie z portalem Facebook, 461
  - Azure, 496
- ## B
- bazy danych, 40, 237
    - aktualizacja, 41
    - lista rekordów, 301
    - Northwind, 240
      - detale produktu, 352
      - dodawanie połączeń, 350
      - pobieranie produktów, 351
    - połączenie ze źródłem danych, 241
    - relacyjne, 237
    - schemat CRUD, 301
    - transakcje, 319
    - tworzenie, 321
      - nowego rekordu, 48
      - schematu na bazie modelu encji, 357
    - usuwanie danych, 290
      - reguły integralności, 293
    - usuwanie powiązanych wierszy
      - rekordy potomne, 291
    - warstwa dostępu, 42
  - bezpieczeństwo
    - aplikacji internetowych, 147
    - ataki, 147
    - mechanizmy, 149
  - biblioteka .NET
    - programowanie asynchroniczne, 464
  - biblioteka skryptów
    - Mapa.js, 32
  - bilet uwierzytelniający, 151
  - błędy
    - działania aplikacji, 171
    - strona błędu, 176
    - tworzenie użytkownika, 202
    - wprowadzenie złego rekordu, 268

body, 383
buforowanie
  danych ze źródeł zewnętrznych, 133
bundling, 475
Business Intelligence, 368

C

callback, 35
CAS, 151, 338
CDN, 113
Central Authentication Service, 151
centralna usługa uwierzytelnienia, 151
certyfikat, 337
CLR
  procesy systemowe, 466
Code Access Security, 338
Confirm, 96
connString, 341
controllers, 16
Coordinated Universal Time, 155
Create Read Update Delete, 301
cross-site scripting, 181
CRUD, 54, 301
Crystal Reports, 368

D

dane
  agregacja, 378
  bezpośredni dostęp do źródła, 346
  eksport, 413
    do dokumentu tekstowego, 419
    do PDF, 420
    skoroszyt MS Excel, 421
    tabele dynamiczne, 418
  integralność, 288, 319
    pominięcie sprawdzania, 292
    reguły, 291
  modyfikacja, 249
  platforma modelowania, 347
  prezentacja
    graficzna, 406
    w postaci macierzowej, 390
  przekazywanie
    z formularza do źródła, 46
    z kontrolera do widoku, 437, 439
  serializacja i transfer struktur, 117
  szyfrowanie, 337
  typu
    ActionResult, 25
  walidacja, 53
  weryfikacja, 53
  więzy integralności, 306

  wyświetlanie, 315
  zabezpieczenie, 338
Data Binding, 389
Data Definition Language, 345
Database Management System, 237
DBMS, 237
  więzy integralności, 238
DDL, 345
denial of service, 147
detail, 315
Development Server, 504
DIE, 53
DisplayFormatAttribute, 58
document object model, 92
DOM, 92
domena aplikacji, 339, 466
  instancja obiektów, 341
  tworzenie, 339
  współdzielenie obiektu, 341
dostawcy usług, 178
dostęp anonimowy, 150
DotNetOpenAuth, 149
DPAPI, 187
DRY, 53
dyrektywa
  @model, 46

E

element
  customErrors, 173
  success, 115
elevation of privilege, 147
encapsulation, 107
encja, 347
  atrybuty, 54
  bazodanowa, 54
  KategoriaProduktu, 358
  odzworowanie w bazie danych, 360
  Order_Details, 362
  Orders, 361
  Products, 361
  Produkt, 358
Entity, 347
Entity Framework, 43, 347
  POCO, 360
  potwierdzenie explicite, 356
  technologie, 349
  wersje, 347
Entity Relationship Model, 347
Entity SQL, 349
ERM, 347
Event-based Asynchronous Pattern, 465
event-driven programming, 17

F

File Transfer Protocol, 495
 filtry, 127
   akcji, 127, 139
   autoryzacyjne, 127, 144
   dynamiczne, 395
   kolejność wykonywania, 137
   priorytety, 138
 Log
   metody, 141
 LogAttribute
   definicja klasy, 140
   podstawowe atrybuty, 128
   statyczne, 395
   własne, 139
   wyjątków, 128, 144
     niestandardowe, 145
   wyniku, 128, 144
 for, 434
 foreach, 51
 Forms Authentication Provider, 149
 formularz
   Master/Detail, 315
   z podformularzem, 315
 funkcja
   delay, 217
   ListaPracowników, 57
   Mid, 390
   Roles.IsUserInRole, 217
   Today, 390
   wyznaczająca trasę, 109
   zmienPrzynaleznoscDoGrupy, 217, 218

G

Gauge, 383, 403
 GDI, 368
 graficzny interfejs użytkownika, 17, 30
 Graphics Device Interface, 368
 GridView, 48
 grupy użytkowników
   autoryzacja, 158
 GUI, 17

H

hard-coding, 167
 haszowanie, 150
 helper methods, 25
 html helper, 455

I

identyfikator
   klienta, 315
   rekordów, 315
 IIS, 121, 149, 495
   instalacja
     ASP.NET 4/4.5, 498
     serwera w Windows 7, 496
     serwera w Windows 8, 496
   menedżer Windows, 499
     uruchamianie aplikacji, 503
     serwer do rozwoju aplikacji, 504
 information disclosure, 147
 instancje aplikacji, 465
 instancjonowanie modelu, 39
 IntelliSense, 247
 interfejs użytkownika
   przycisk umożliwiający dodanie pracownika,
     294
   przycisk usunięcia wybranego rekordu, 289
 Internet Information Services, 121
 internetowe usługi informacyjne, 495
 inżynieria społeczna, 148
 Isolation Level, 332
 izolacja, 339, 466

J

JavaScript Object Notation, 117
 jQM, 457
 jQuery
   autocomplete, 116
   pliki źródłowe, 113
 jQuery Mobile, 457
 jQuery UI, 367
   wykorzystanie przycisków, 284
 JSON, 117
   obiekt typu adres, 118

K

Key Performance Indicators, 403
 klasa
   AccountController, 198
   ActionExecutingContext, 143
   AdminController, 212
   Ajax, 94
   AjaxOptions, 94
     atrybuty, 95
   AspNetHidden, 442
   AssemblyName, 170
   Assert, 29

- AuthConfig, 461
- BundleConfig, 475
- Configuration, 170
- ConfigurationManager, 170
- ConfigurationSection, 187, 188
- ConnectionStringBuilder, 345
- DpapiProtectedConfigurationProvider, 187
- FiltryRaportuMacierzowego, 397
- Form1, 484
- FormsAuthentication, 152
- Global, 430
- HandleErrorInfo, 133
- HtmlHelper, 437
- HttpClient, 483, 486
- HttpResponseMessage, 486
- kontekstu, 362
- LogOnModel, 198
- MarshallByRefObject, 341
- Membership, 152, 198, 211
- MvcApplication, 430
- NorthwindContext, 362
- ObjectContext, 348
- ObjectQuery<T>, 348
- Order_Details, 362
- Orders, 361
- Osoba, 228
- ParametryWatku, 470
- Pracownik, 484
- Products, 361
- Produkt, 230
- Raport, 392
- Request.Browser, 460
- ResultExecutedContext, 144
- ResultExecutingContext, 144
- Roles, 211
- RsaProtectedConfigurationProvider, 187
- SQLConnCAS
  - definicja, 340
- stowarzyszona z modelem, 69
- System.Net.Http.Formatting.JsonMediaTypeF
  - ormatter, 491
- System.Text.RegularExpressions, 74
- System.Web.Security.Roles, 159
- Task, 465, 472
- testująca, 29
- Thread, 465, 469
- TransactionScope, 327
- UrlRoutingModule, 121
- ViewData, 434, 436, 439
- WebApiConfig, 478
- WebConfigurationManager, 170
- Wpisy, 427, 436
- klucze, 237
  - MAC, 155
  - obce, 238
  - podstawowe, 238
- kluczowe wskaźniki efektywności, 403
  - dynamiczna zmiana wartości, 404
- Knockout, 227
  - wykorzystanie szablonów JavaScript, 230
  - wywołanie skryptu, 229
- kodowanie danych
  - przekazywanych przez użytkowników, 186
- komponent
  - FormDanePracownika, 489
  - obiekту
    - PartialView, 99
    - typu ListBox, 99
  - ReportViewer, 368, 375
    - eksport danych, 413
    - nawigacja między stronami raportu, 377
- komponenty użytkownika, 30
- komunikaty o błędach, 171
  - kod statusowy, 174, 175
- koncepcja programowania zdarzeniowego, 16
- konfiguracja
  - połączenia z bazą danych, 241
  - uprawnień puli aplikacji, 454
  - walidacji danych, 66
- konkurencyjność aplikacji, 332
- kontekst wiązania, 389
- kontrola wprowadzanych danych, 263
  - metoda onColumnChanged, 269
  - wstrzymanie walidacji wiersza, 267
  - zakończenie edycji rekordu, 267
  - wymuszenie, 267
- kontroler, 16, 25
  - AccountController, 195
  - Admin, 223
  - AdminController, 212
  - aplikacja Kardy, 63
  - asynchroniczny, 466
    - a zadania, 472
  - dane wyjściowe, 25
  - domeny, 150
  - ErrorController, 174
  - Glosowania, 103
  - Home, 182, 224, 228, 231
    - Bezpieczeństwo, 336
    - filtr wyjątku, 131
  - HomeController, 184
  - EksportDanych, 415
  - Northwind, 245
- interfejs Web API, 477
- KsiegaGosciController, 424

kontroler

- Lista, 93
  - Mapa, 33
    - autouzupełnianie, 117
    - modyfikacja, 45
  - niedostępne metody publiczne, 136
  - obsługa POST, 431
  - panelu administracyjnego, 212
    - zarządzanie grupami użytkowników, 220
  - Pracownicy, 57, 64
  - PracownicyController
    - implementacja, 481
  - Produkty, 351
  - projektowanie, 27
  - przekazywanie danych do widoku
    - zmiany, 439
  - uwierzytelnienia, 195
    - klasa, 198
    - model, 196
    - widoki, 203
  - uzupełnienie o widok, 31
  - użycie modelu odsyłanego przez widok, 440
  - ValuesController, 478
  - weryfikacja funkcjonalności, 28
  - wiązanie adresu URL z akcją, 430
  - widoki, 58
- konwersja obrazu, 278
- kreator
- Add New Item, 242
  - Add View, 59, 302
  - Application, 162
  - blokowania szczegółów błędów, 172
  - dodanie użytkowników, 164
  - grup użytkowników, 165
  - Provider, 162
  - Publish Web, 501
  - Security, 162
  - tworzenia pracownika, 59
  - ustawień aplikacji, 167
  - widoków, 60
  - wybór dostawców usług, 178
- kwerendy parametryczne, 274, 401

L

- layout witryny, 30
- LINQ
  - to Entities, 349
- lista rekordów, 301
  - prezentacja, 304
- logika
  - aplikacji, 30
  - bazodanowa, 30
  - biznesowa, 44

Ł

- łańcuch QueryString, 26

M

- master, 315
- mechanizm
  - automatycznych właściwości, 57
  - autoryzacji, 157
  - eksportu danych, 413
  - filtrów, 127
  - grupowania plików, 475
  - IntelliSense, 119
  - Query-String, 117
  - szyfrujący, 187
  - transakcji, 319, 321
    - przelewy bankowe, 326
  - wyznaczania trasy przejazdu, 34
- meotda
  - Insert, 299
  - ProtectSection, 191
  - WersjonowanieDataRow
    - definicja widoku, 265
- message authentication code, 155
- metoda
  - .on, 262
  - @Html.ValidationSummary, 204
  - About, 124
  - AcceptChanges, 255, 263
  - ActionLink
  - ActionLink, 61, 63, 353
  - AddUserToRole, 159
  - akcji, 25
    - parametry opcjonalne, 27
  - aktualizacja statystyk ankiety, 105
  - AktualizujZdjeciePracownika, 288
  - Application_AuthenticateRequest, 108
  - Application_BeginRequest, 107, 108
  - Application_End, 108
  - Application_EndRequest, 107
  - Application_Error, 108, 172
  - Application_Start, 108, 123, 139, 430
  - asynchroniczna kontrolera, 472
  - AttachTo, 356
  - Authenticate, 152
  - AutoUzupełnienie, 117
    - zapytanie LINQ, 118
  - BeginEdit, 267
  - BeginForm, 47, 94
  - BeginTransaction, 326, 332
  - CancelEdit, 263
  - ChangeObjectState, 356

- ChangePassword, 200
  - hiperłącze, 208
  - widok, 206
- ChangePasswordSuccess
  - widok, 206
- Create{NazwaEncji}, 354
- CreateRole, 159
- CreateUser, 153
- czyBazaDanychIstnieje, 326
- daneDostawcyForm, 262
- DBeginEdit, 263
- Delete, 270
- DeleteObject, 357
- DeleteRole, 159
- DeleteUser, 153
- DeszyfrujPlikKonfiguracyjny, 191
- DodajDostawce, 255
- DodajElementDoListy, 94, 97, 101
- DodajGrupe, 223
- DodajKomentarz, 185
- DodajPracownika, 299, 491
- DopiszDoPlikuLog, 430
- Edit, 356
- EdytujDaneDostawcy, 261
- EdytujDanePracownika, 493
- Eksportuj, 418
- EmptyResult, 26
- EndEdit, 263
- EndForm, 47
- ErrorCodeToString, 201
- Fill, 246
- FillByCityName, 275
- FormatDateTime, 390
- FormsAuthentication.SetCookie, 199
- GenerujDane, 468
- Get(int id), 478
- GetAllRoles, 159
- GetAsync, 486
- GetChildRecords, 291
- GetSection, 170
- GetSectionGroup, 170
- GetUser, 153
- GetUsersInRole, 160
- globalna
  - aplikacji ASP.NET, 108
- Grupy, 223
- HasVersion, 263
- Html.ListBox, 97
- Html.RenderPartial, 101
- Html.ValidationSummary, 61
- HtmlHelper.Label, 437
- ImiePierwszegoPracownika, 246, 247
- Include, 475
- Index, 47, 79, 97, 101
  - kontrolera Mapa, 34
  - testowanie, 28
- IsAjaxRequest, 101
- IsMatch, 76
- IsNotNull, 29
- IsUserInRole, 159
- Label, 35
- ListaDostawcow, 252, 255
- ListaPracownikow, 248
  - hiperłącze skojarzone, 249
- LogOff, 198
- LogOn, 198
- Macierzowy, 397
- mapowalna, 26
- MetodaAsynchronicznaWatki, 472
- ModelState.AddModelError, 199
- MvcApplication.RegisterRoutes, 430
- obsługa zapytań POST, 431
- odczyt aktualnych bilansów kont, 323
- OdczytajStanyKont, 326
- OnActionExecuted, 143
- OnActionExecuting, 127, 143
- onColumnChanged, 269
- OnResultExecuted, 144
- OnResultExecuting, 144
- onRowChanged, 266
- onRowChanging, 268
- OpenConfiguration, 170
- otwarcie połączenia z bazą danych, 341
- OtworzPlikDanych, 107
- Page_Load, 399
- PartialViewResult, 26
- PobierzDane, 394
  - modyfikacja, 401
- PobierzPlikLogu, 141, 143
- PobierzZdjecie, 278
- PokazTrasy, 51
- PokazWyniki, 107
- pomocnicza, 25, 455
  - Html.Encode, 51
  - wykorzystanie, 456
- PostAsJsonAsync, 486
- PostAsXmlAsync, 486
- PostAsync, 486
- PostResolveRequestCache, 121
- PracownicyWedlugMiast
  - przechowywanie wartości filtru, 285
- PutAsJsonAsync, 493
- PutAsXmlAsync, 493
- PutAsync, 493
- ReadAsAsync, 486
- ReadXml, 107
- ReadXmlSchema, 107
- RedirectFromLoginPage, 152

metoda

- RedirectResult, 26
- RedirectToAction, 26
- RedirectToLoginPage, 152
- RedirectToRoute, 26
- RedirectToRouteResult, 26
- RefreshReport, 384
- Register, 199, 478
- RegisterAuth, 461, 462
- RegisterBundles, 475
- RegisterGlobalFilters, 171
- RegisterRoutes, 94, 123
- RejectChanges, 256, 263
- rejestrwanie zdarzeń aplikacji, 430
- RemoveUserFromRole, 160
- Render, 384, 413, 418
- RenderPartial, 99
- Response.Write, 223
- Result.ExecuteResult, 143
- RoleExists, 159
- Roles.IsUserInRole, 216
- Roles.RemoveUsersFromRole, 223
- route, 35
- Rows.Add, 255
- RozpocznijEdycje, 269
  - hiperłącze uruchamiające, 267
- SaveChanges, 354
- ScaffoldingMasterDetail, 317
- Session_End, 108
- Session_Start, 108
- SetAuthCookie, 152
- SetParameters, 401, 405
- SignOut, 152
- SprawdzDopasowania, 79
- SprawdzPoprawnoscDatyZatrudnienia, 67
- SqlPermission.Add, 343
- SqlTransaction.Commit, 326
- SqlTransaction.Rollback, 326
- StronaNieIstnieje, 175
- submit, 115
- SzyfrowaniePlikuKonfiguracyjnego, 190
- szyfrująca i deszyfrująca, 189
- SzyfrujPlikKonfiguracyjny, 191
- TextBox, 35
- Thread.Sleep, 469, 472
- TransactionScope.Complete, 329
- Transfer, 36
- UpdateUser, 153
- UstawParametryRaportu, 399
- UsunGrupe, 223
- UsunTrase, 50, 51
- UtworzPracownika, 64
- Uzytkownicy, 216
- ValidateUser, 152, 153
- ValidationMessage, 437
- ValidationMessageFor, 61
- ValidationSummary, 437
- ViewResult, 26
- WebApiConfig.Register, 478
- WersjonowanieDataRow, 265
  - sparametryzowanie, 266
- Wpisy.ZapiszDoPlikuXml, 430
- wykonywanie przelewów, 323
- WyswietlLog, 141, 142, 143
- wyswietlMape, 34, 35
- WyswietlTrase, 50
  - modyfikacja, 135, 166
- wyznaczTrase, 35
- ZaktualizujWyniki, 107
- ZapamiętajNazwęUzytkownika, 432
- ZmienStanKont, 328
- Microsoft SQL Server, 319
  - sposoby uwierzytelnienia, 344
- MIME type, 390
- minification, 476
- minimalizacja, 476
- model, 16, 39
  - APM, 464
  - ChangePasswordModel, 196
  - EAP, 465
  - integracja z elementami aplikacji, 39
  - LogOnModel, 196
  - obsługa plików XML, 427
  - przesyłanie z kontrolera do widoku, 432, 435
  - RegisterModel, 196
  - TAP, 465
- model binding, 48
- model danych encji, 348
  - dodawanie encji, 353
  - edycja encji, 355
  - kreator, 348, 349
  - łączenie encji, 359
  - metody akcji, 354
  - opcje, 361
  - projektowanie relacji, 43
  - tworzenie, 349
    - schematu bazy danych, 357
  - usuwanie encji, 357
  - wybór tabel, 350
- model first, 52
- model związków encji, 347
- models, 16
- Model-View-Controller, 15
- Model-View-ViewModel, 227
- Model-Widok-Kontroler, 15
- moduł
  - UrlAuthorizationModule, 157

MVC, 15
  a Web Forms, 16, 365, 367, 423
    kod, 442
    serwer internetowych usług
      informacyjnych, 495
    wydajność, 443
    wykorzystanie w projektach, 444
  ataki XSS, 185
  autoryzacja, 158, 162
  bezpieczeństwo aplikacji, 152
  buforowanie, 134
  domyślne wzorce aplikacji, 21
  kreator aplikacji, 20
  mechanizm filtrowania, 127
  Model Binder, 355
  nazwa kontrolera, 27
  obsługa interakcji klient-serwer, 121
  parametry opcjonalne, 27
  pobieranie parametru z adresu URL, 26
  projektowanie aplikacji, 18, 52
  przetwarzanie żądania aplikacji klienckiej, 18
  sprawdzanie poprawności danych, 68
  struktura modelu, 39
  techniki walidacji danych, 53
  utworzenie widoku, 30
  uzupełnianie o komponenty graficzne, 367
  walidacja, 438
  wersja 4, 449
  wybór mechanizmu przetwarzającego widoki, 21
  wzorce URL, 122
  zbiór modeli szablonu aplikacji, 196
  źródło danych, 40

MVC4, 449
  grupowanie i optymalizacja skryptów, 475
  kaskadowe arkusze stylu, 475
  przetwarzanie asynchroniczne, 464
  przystosowanie do urządzeń mobilnych, 457
  testowanie aplikacji, 457
  uwierzytelnianie, 460
    integracja z portalem Facebook, 462
  wsparcie dla urządzeń mobilnych, 450
  zdalna autoryzacja, 461

MVVM, 227

N

narzędzie
  aspnet_regiis, 187
  przetwarzanie tekstu, 73

Northwind
  instalacja, 240
  kwerenda wybierająca, 240
  pobieranie informacji o dostawcach, 251

NuGET, 483

nullable-types, 27

O

OAuth, 461

obiekt
  AppDomain, 339, 341
  Chart, 406
  Command, 239
  Connection, 239, 241
    właściwości, 243
  ConnectionString, 343
    sposoby uwierzytelniania, 344
    szyfrowanie informacji, 335
  DataAdapter, 239
  DataGridView, 491
  DataReader, 239, 273
  DataRow, 255
    kontrola wprowadzonych danych, 263
    usuwanie rekordów, 270
    wersje, 263
    wersja proponowana, 265
    wersjonowanie, 263
    właściwości, 255
  DataSet, 239, 244, 345
    edycja rekordów, 257
    kreator konfiguracji TableAdapter, 274
    modyfikacja danych, 249
    tworzenie nowych rekordów, 250
    usuwanie rekordów, 271
    wstawianie rekordów, 251
    wymuszenie więzów integralności, 292
  DataTable, 107
  DirectionsService, 35
  dostawca, 153
  FormCollection, 47
  jqXHR, 218
  List, 389
  logiki biznesowej, 348
  materializacja, 348
  Matrix, 390
  Membership, 152
  MvcRouteHandler, 121, 122
  o określonym typie danych, 244
  o silnej typizacji, 244
  o słabej typizacji, 247
  ObjectStateManager, 348
  PartialView, 98
  ReportViewer, 368
  ReportViewer.LocalReport, 418
  Request, 26, 101, 432
  Response, 26
  Route, 122
  ShippersRow, 255
  SqlConnectionCAS, 341
  SqlConnection, 326

- obiekt
    - TableAdapter, 239, 244, 273, 274, 345
      - edycja danych, 279, 286
      - wstawianie danych, 294
    - TransactionScope, 329
      - parametryzacja, 331
    - typu
      - adres, 118
      - AppDomain, 466
      - ConcurrentDictionary, 479
      - NorthwindDataSet, 247
      - ObjectSet<T>, 348
      - Route, 121
      - Thread, 466
    - UrlRoutingModule, 121
    - ViewBag, 36
      - przekazywanie danych do widoku Web Forms, 376
    - ViewData, 36, 79, 432
  - Object Relational Mapping, 347
  - Object Services, 348
  - obsługa błędów
    - konfiguracja, 132
    - włączenie, 129
  - odrzućcie informacji o transakcji, 148
  - odświeżanie witryny
    - a fragment widoku, 97
    - aktualizacja zawartości, 113
    - częściowe, 96
  - OnSuccess, 96
  - operator
    - await, 474
    - konkatenacji, 382
    - Top %, 411
    - Top N, 411
  - ORM, 347
- P**
- parametr
    - CountryName, 401
    - data, 115
    - filtr, 117
    - mapDivId, 35
    - maxIloscRekordow, 117
    - Order, 137
    - raportu, 395
    - scopeTimeOut, 330
      - wartości, 330
    - TransactionScopeOption
      - wartości, 329
    - type, 115
  - parametryzacja kwerend, 274
  - partial view, 30
  - piaskownica, 341
  - Plain Old CLR Object, 360
  - platforma .NET
    - usługi uwierzytelniania, 153
  - plik
    - ascx, 22
    - aspx, 22
    - bmp, 390
    - cookie, 151
    - cookies, 154, 155
    - cshtml, 22, 434
    - css, 475
    - edmx, 360
    - jpg, 390
    - js, 475
    - konfiguracyjny
      - zabezpieczenie, 187
    - master, 22
    - png, 390
    - rdl, 368
    - rdlc, 368
    - tekstowy
      - wyświetlenie w przeglądarce, 143
    - vbhtml, 22
  - POCO, 360
  - poła klucza, 237
  - polecenie
    - @Html.Encode, 187
    - @Scripts.Render, 476
    - @Styles.Render, 476
    - GET, 18
    - POST, 18
  - połączenie
    - ze źródłem danych, 241
  - pomocnik HTML, 455
  - Portable Document Format, 413
  - pośrednik, 341
  - poziom izolacji, 332
    - Chaos, 333
    - konfiguracja, 332
    - ReadCommitted, 333
    - ReadUncommitted, 333
    - Serializable, 333
    - Snapshot, 333
    - Unspecified, 333
  - poziom zaufania, 339
    - ograniczenie, 340
  - procedura
    - ajax, 115
    - Ajax.BeginForm, 96
    - niemapowalna, 26
    - PartialView, 26
    - serialize, 115

- proces, 465
- programowanie
  - oparte na zdarzeniach, 17
  - zdarzeniowe, 17
- projekt aplikacji MVC
  - ankieta, 102
  - asynchroniczne przetwarzanie żądań HTTP, 92
  - Bezpieczeństwo, 181, 336
    - nawiązanie komunikacji ze źródłem danych, 342
    - szyfrowanie pliku konfiguracyjnego, 191
  - dodawanie i wyświetlanie komentarzy, 183
  - domyślny, 20
  - EksportDanych, 413
  - Filtry, 131
  - formularz oceny, 107
  - Kadry
    - walidacja adresu e-mail, 84
  - Kardy, 55
  - KsiegaGosci_MVC3, 424
  - lista prezentująca dodawane elementy, 97
  - MojaNawigacja, 18
    - blokowanie samodzielnego tworzenia kont, 224
    - buforowanie danych, 135
    - implementacja warstwy dostępu, 42
    - instalacja na serwerze IIS, 500
    - komunikat powitalny, 168
    - komunikaty, 110
    - komunikaty o błędach, 173
    - mechanizm podpowiedzi, 115
    - model weryfikujący poświadczenia użytkowników, 196
    - modele kontrolera uwierzytelnienia, 196
    - odświeżenie widoku mapy, 109
    - struktura, 21
    - szablon, 19
    - szablon witryny, 225
    - trasowanie żądań HTTP, 123
    - uzupełnienie o bazę danych, 40
    - uzupełnienie o walidację danych, 69
    - widok błędu, 175
    - zablokowanie nieautoryzowanego dostępu, 128
    - zarządzanie użytkownikami, 163
    - zarządzanie grupami użytkowników, 212
    - zarządzanie procesem logowania, 198
- MsAjax, 92
- NorthwindMVC, 241
  - lista rekordów, 301
  - szablon witryny, 250
- POCO, 361
- prorytety reguł filtrowania, 137
- Raport, 368
- szablon
  - mechanizmy uwierzytelnienia, 156
  - zarządzanie grupami użytkowników, 159
- Transakcje, 319
  - aktualizacja danych, 328
  - formularz aktualizacji, 328
  - szablon stron, 320
  - uzupełnianie widokiem GridView, 49
- WyrażeniaRegularne, 76
- Zapytania_EF, 349
- projekt aplikacji MVC4
  - AsynchronicznyKontroler, 466
  - prezentacja danych, 468
  - AutoryzacjaOAuth, 461
  - implementacja serwisu sieciowego, 479
  - konfiguracja grupowania, 475
  - MobileMvc, 450
    - testowanie, 457
  - pobranie zdjęcia, 452
  - przygotowanie listy pracowników, 452
  - SerwisSieciowy, 477
- projekt aplikacji Windows Forms
  - edycja danych, 487
  - KlientWebAPI, 483
  - tworzenie nowych pracowników, 486
  - żądania typu
    - DELETE, 493
    - POST, 486
    - PUT, 491
- projektowanie
  - kontrolera, 27
  - widoku, 31
- protokół
  - FTP, 495
  - Kerberos, 150
  - NTLM, 150
  - SMTP, 495
  - SSL, 337
- proxy, 341
- przechowywanie
  - informacji o trasach, 44
  - wyników głosowania, 107
- przeciążenie aplikacji, 147
- przekazywanie
  - danych, 44
  - między widokiem a kontrolerem, 36
  - parametrów do metod akcji kontrolera, 26
- przestrzeń nazw
  - System.Threading, 465
- przyjazne linki, 122
- publikowanie aplikacji, 495, 500
  - na serwerze IIS, 497

pule aplikacji, 465, 497
 konfiguracja, 498
 Windows 7, 499
 Windows 8, 500

R

raporty
 dane w postaci macierzowej, 390
 data, 386
 definicja
 dynamiczna, 418
 filtrowanie danych, 394
 na poziomie źródła, 401, 418
 filtry, 395
 formaty prezentacji danych, 379
 grupowanie danych, 381
 hiperłącza, 387
 nawigacyjne, 376
 kolumny obliczeniowe, 378
 konfiguracja
 filtrowania dynamicznego, 396
 typu, 392
 źródła danych, 368
 kreator formuł, 382
 macierzowe, 391
 numery stron, 386
 obrazy, 390
 parametry, 383, 394
 konfiguracja, 399
 paski narzędziowe, 379
 pola
 bazy danych, 386
 formularza, 398
 raportu, 390
 połączenie z aplikacją, 368
 prezentowanie układu graficznego, 383
 projektowanie, 371
 i prezentowanie, 368
 przystosowanie strony do obsługi raportów,
 387
 renderowanie, 368
 tryby definicji, 368
 tworzenie
 definicji lokalnej, 368
 formuł, 378
 przy użyciu kreatora, 372
 układ, 383
 wstawianie nagłówka i stopki, 385
 wykresy, 406
 wyświetlenie, 375
 Razor, 21, 30
 przetwarzanie definicji widoku, 208

RDL, 418
 rekordy
 edycja, 307
 lista, 301
 tworzenie, 311
 usuwanie, 305
 Relationship, 347
 Report Definition Language, 418
 Report Wizard, 371
 repudiation, 148
 request, 442
 response, 442
 responsywność, 464
 rollback transaction, 319
 routing, 22, 430
 routowanie, 121

S

SandBox, 341
 scaffolding, 301
 Secure Socket Layer, 337
 sekcja
 membership, 178
 roleManager, 179
 set, 441
 serwer
 SMTP
 konfiguracja, 171
 usług informacyjnych, 149
 weryfikacja tożsamości użytkownika, 149
 Simple Mail Transfer Protocol, 495
 słowo kluczowe
 @helper, 455
 await, 474
 using, 47, 329
 spaghetti code, 18
 spoofing, 147
 SQL Server Reporting Services, 367
 SSRS, 367
 stan pola
 typu CheckBox, 269
 pobieranie, 264
 STRIDE, 148
 strona startowa
 MojaNawigacja, 226
 strona wzorcowa, 30
 aplikacji Kadry, 55
 referencja do bibliotek skryptów, 70
 systemowy serwer usług informacyjnych, 121
 szyfrowanie połączenia, 335
 ze źródłem danych, 336

T

tabela danych
Categories, 418
Customers, 305
deklaracje kaskadowych arkuszy stylu, 275
edycja
danych, 279
danych w wierszu, 257
rekordów, 307, 310
Employees, 240, 288
filtrowanie listy, 275
integralność danych, 288
Konta, 321, 326
kwerenda wybierająca, 240
Orders, 291, 315
OrdersDetails, 307
pobieranie fotografii, 276
pobranie danych z wykorzystaniem JScript, 280
prezentacja
danych, 277, 325
informacji, 252
listy danych, 248
pierwszego rekordu, 246
rekordów, 317
przekazanie do widoku, 248
Shippers, 251
tworzenie rekordów, 311
umieszczenie w bazie danych, 321
uruchomienie edycji danych, 258
usuwanie
danych, 288
rekordów, 271, 305, 306
widok błędu, 268
wstawianie
danych, 294
rekordów, 251
wyświetlenie listy
konfiguracja hiperłącza, 315
zakończenie edycji rekordu, 267
tablica asocjacyjna, 479
tablica bajtów
konwersja do bitmapy, 277
tampering, 147
task pane, 371
Task-based Asynchronous Pattern, 465
TDD, 15
test jednostkowy funkcjonalności kontrolera,
28
Test-Driven Development, 15
testowanie
aplikacji, 29
wzorców wyrażeń regularnych, 76, 78
Toolbox, 274

transakcje, 319
automatyczne zarządzanie, 327
otaczające, 329
poziom izolacji, 332
tworzenie i ręczna kontrola, 319
trasowanie, 121
aplikacja, 430
blokowanie dostępu, 124
domyślne reguły, 123
KsięgaGości MVC3, 430
własne reguły, 124
trasowanie adresów URL, 121
T-SQL, 319
czynności bazodanowe, 345
tworzenie
bazy danych, 40
interfejsu użytkownika
jQM, 459
szablony, 231
wzorzec MVVM, 227
użytkownika, 200
kody błędów, 201
widoku Index, 231
wzorców wyrażeń regularnych, 76
typed DataSet, 244
typizacja
silna, 46
słaba, 46
typy puste, 27

U

ujawnienie krytycznych informacji, 147
ukryte pola, 441
Uniform Resource Locator, 18
URL, 18
uruchomienie aplikacji, 503
usługa
AspNetSqlProvider, 178
ustawienia aplikacji, 167
odczytanie z pliku konfiguracyjnego, 169
UTC, 155
uwierzytelnienie, 149
centralny serwis, 151
certyfikaty, 150
formularze logowania, 151
atrybuty elementu forms, 154
konfiguracja, 153
mechanizmy zintegrowane z ASP.NET, 149
na bazie protokołu NTLM, 150
przekazywanie informacji, 151
proste, 150
skrótowe, 150
usługi systemu Windows, 150

V

variable placeholders, 122
 view engine, 21
 views, 16
 viewstate, 442
 Visual Studio
   kreator projektu, 19
 Visual Studio Development Server, 496
 VS 2012
   instalacja, 240
   kreator Add New Item, 242
 VSDS, 496

W

walidacja
   adresu
     e-mail, 83
     URL, 83
     WWW, 84
   danych, 53
     a technologia Entity Framework, 68
     konfiguracja, 66
     modelu Pracownik, 66
     odwołanie do jQuery, 61
     po stronie klienta, 67
     wyrażenia regularne, 73
     skrypty i style walidatorów, 438
     własności klasy encji, 435
 wątek, 465
 Web API, 477
   edycja danych, 491
   klient, 483
   konfiguracja interfejsu, 478
   obsługa żądań typu POST, 486
   pobranie danych z serwera, 485
   serwis sieciowy, 479
   usuwanie danych, 493
 web serwer, 495
 Web Site Administration Tool, 161
   konfigurowanie uprawnień, 165
   zarządzanie
     dostawcami usług, 178
     użytkownikami, 163
 WebForms, 17
   bezpieczeństwo aplikacji, 152
   integracja komponentów z MVC, 367
   kontrolka Repeater, 434
   obsługa wyjątków, 172
   przetwarzanie żądania aplikacji klienckiej, 18
   separacja modelu, 427
   weryfikacja poprawności projektu, 434

weryfikacja
   kodu pocztowego, 81
   tożsamości, 151
 widok, 16, 25, 30
   aplikacji
     MVC4, 453
     przystosowanie do urządzeń mobilnych,
     459
     Transakcje, 326
   częściowy, 30
   dodawanie, 31
   edycji klienta, 307
   elementy, 31
   formularz
     dodawania wpisu, 425
     logowania, 203
 kontrolera
   aplikacja Kadry, 58
   panelu administracyjnego, 222
 kontrolera AdminController, 213
 kontrolera Dopasowania, 77
 kontrolera ErrorControler, 174
 kontrolera Glosowania, 103
 kontrolera Home, 131, 169, 182, 307
   metodaWyswietlLog, 142
   Raport, 375
   Transakcje, 320
 kontrolera HomeController, 246
   AsynchronicznyKontroler, 468
   EksportDanych, 417
 kontrolera Lista, 93
 kontrolera Mapa, 33, 34
   formularz, 70
   Trasa, 50
 kreatora
   konta użytkownika, 205
   zmiany hasła, 206
 listy
   klientów, 302
   pracowników, 61
   wyznaczonych tras, 48
   zamówień, 316
 mapy
   odświeżenie, 108
   parametryzacja, 34
 mechanizm przetwarzania, 30
 modyfikowanie formularza, 437
 obsługa wyjątków, 130
 Pracownicy.cshtml, 453
 projektowanie, 31
 transfer danych do kontrolera, 36
 typu CRUD, 52

- typu GridView
    - implementacja, 48
  - typy plików, 30
  - utworzenie, 30
  - uzupełnianie treścią, 33
  - walidacja, 435
  - wiązanie z modelem, 437
  - wstawianie rekordów, 312
  - wyników ankiety, 105
  - wyświetlanie wpisów, 432
  - wielodziedziczenie, 360
  - Windows Authentication Provider, 149
  - Windows Data Protection API, 187
  - Windows Forms
    - implementacja klienta, 483
  - Windows Live ID, 149
  - właściwość
    - ConnectionString, 243
    - IsMobileDevice, 460
    - ModelState.IsValid, 47
  - wstawianie rekordów, 299
  - wstrzyknięcie kodu, 181, 185
  - wykresy, 406
    - konfiguracja
      - serii danych, 407
      - typu, 407
    - pobranie danych źródłowych, 408
  - wyłączenie aplikacji, 171
  - wrażenia lambda, 46
  - wrażenia regularne, 73
    - atrybuty modelu, 84
    - liczba wystąpień składników, 76
  - wzorzec
    - adres URL, 83
    - imię żeńskie, 81
    - kod pocztowy, 280
    - tworzenie, 76
  - znaki i cyfry, 74
  - znaki specjalne, 74
  - znaki w wyznaczonych miejscach łańcucha, 75
  - wzorzec
    - odnajdywanie
      - znaków i cyfr, 74
      - znaków specjalnych, 74
      - znaków w wyznaczonych miejscach łańcucha, 75
    - określanie
      - liczby wystąpień znaków, 76
- X**
- XSS, 181
- Z**
- zabezpieczenia
    - aplikacji bazodanowych, 335
    - ataki XSS, 187
    - informacje o błędach, 171
    - kodu pośredniego, 338
    - konfiguracja, 161
    - konfiguracja aplikacji
      - kreatory, 162
    - obsługa wyjątków, 171
    - pliku konfiguracyjnego, 167, 187
    - przed atakami, 148
    - ustawienia aplikacji, 167
    - witryny, 181
    - zarządzanie dostawcami usług, 178
    - złośliwy kod, 181
  - zarządzanie
    - użytkownikami i grupami, 211
      - dostęp do panelu administracyjnego, 216
      - lista grup, 221
      - podział na grupy, 220
      - pobieranie listy, 213
      - tworzenie nowej grupy, 222
      - zmiana przynależności do grupy, 215
    - złożonością aplikacji, 16
  - zdarzenie
    - DataGridView.CellDoubleClick, 491
    - rejestrowanie, 430
  - złośliwy kod
    - działanie, 181
  - znacznik
    - input, 288
  - znaki specjalne
    - odnajdywanie, 74
  - związanie z modelem, 48
  - związek, 347
- Ż**
- żądanie, 25
    - asynchroniczna obsługa, 92, 466, 470
      - skrypty, 318
      - zadania, 473
    - GET, 64
    - POST, 64
    - przetwarzanie, 127
    - zablokowanie obsługi, 124

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

ASP.NET MVC

Kompletny przewodnik dla programistów
interaktywnych aplikacji internetowych w Visual Studio

ASP.NET MVC to platforma, o której zaletach nie trzeba nikomu przypominać. Potężne narzędzie do budowy aplikacji internetowych działających według wzorca model-widok-kontroler pozwala tworzyć oprogramowanie zapewniające bezkolizyjny przepływ dużych ilości danych. Dzięki temu administratorzy sieci mogą względnie łatwo kontrolować stan aplikacji, a użytkownicy internetu są zadowoleni z szybkości ładowania stron internetowych. Ta książka kompleksowo zapozna Cię z programowaniem aplikacji opartych na technologiach ASP.NET MVC, JavaScript, jQuery oraz AJAX, na przykładzie aplikacji internetowej zaimplementowanej od podstaw w środowisku Visual Studio 2012.

Z części pierwszej dowiesz się więcej o najważniejszych aspektach aplikacji ASP.NET MVC, takich jak projektowanie kontrolerów, dostęp do baz danych, walidacja i ochrona danych, implementowanie interaktywnych i asynchronicznych widoków, trasowanie, filtrowanie i zarządzanie użytkownikami. Poznasz też bibliotekę Knockout, umożliwiającą projektowanie interfejsu użytkownika według wzorca MVVM. Część druga jest poświęcona technologiom ADO.NET i ADO.NET Entity Framework, a także zagadnieniom związanym z transakcjami oraz bezpieczeństwem w aplikacjach bazodanowych. Natomiast w części trzeciej znajdziesz informacje pozwalające zintegrować ASP.NET MVC z ASP.NET WebForms i dowiesz się, co możesz zyskać dzięki takiemu połączeniu. Weź tę książkę do ręki i przetestuj przykłady, a nauczysz się więcej, niż myślisz!

- Podstawowe aspekty projektu aplikacji ASP.NET MVC
- Walidacja danych i wyrażenia regularne
- Asynchroniczne aplikacje internetowe, AJAX a biblioteka jQuery
- Trasowanie adresów URL i filtry
- Bezpieczne aplikacje, konfiguracja zabezpieczeń i panel Web Site Administration Tool
- Podstawy ADO.NET i obiekt TableAdapter
- Scaffolding i transakcje
- Bezpieczeństwo w aplikacjach bazodanowych i Entity Framework
- Integracja komponentów WebForms z aplikacją ASP.NET MVC, tworzenie raportów i eksport danych
- ASP.NET MVC 4 i tworzenie serwisów sieciowych WebAPI
- Mobilne aplikacje internetowe

**Posłuż się ASP.NET MVC
i stwórz wspaniałą aplikację!**

helion.pl
księgarnia
internetowa

Nr katalogowy: 8355

Księgarnia internetowa:
<http://helion.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900

0 601 339900

Helion

Sprawdź najnowsze promocje:
• <http://helion.pl/promocje>
Książki najchętniej czytane:
• <http://helion.pl/bestsellery>
Zamów informacje o nowościach:
• <http://helion.pl/nowosci>

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: helion@helion.pl
<http://helion.pl>

sięgnij po **WIĘCEJ**

KOD KORZYŚCI

ISBN 978-83-246-3238-1

9 788324 632381

Informatyka w najlepszym wydaniu

Cena: 89,00 zł